

פרוטוקול מס' 335

מישיבת ועדת העבודה

ביום ו', כ' סיון תשל"ו, 18.6.76, בשעה 8.30
(ת"א, מרכז השלטון המקומי)

נכחו:

חברי הועדה:

ש. ארכלי-אלמוזלינו - יו"ר
מ. גז
ל. דיציאן
י. דרניצקי (יודין)
ה. זיידל

מוזמנים:

א. וינר - סמנכ"ל משרד השכון
ש. אלבק - משרד השכון, מנהל מחוז המרכז
ג. גורדון - " " מנהל מחוז הדרום

מזכיר הועדה: מ. משולם

רשמה: א. אשמך

סדר היום: א. מסקנות בנושא "תלאותיהם ושבתות הרעב של זוגות צעירים

בבאר-שבע להגיע לקורת גג" - הצעות לסדר-היום של
חברי-הכנסת י. ז. אמיר וד. לוי.

ב. מסקנות בנושא "בעיות הדיור בעיירת ראש-העין וההפגנות
האלימות שארעו בה" - הצעות לסדר-היום של חברי-הכנסת
ש. י. גרוס וד. לוי.

א. מסקנות בנושא "תלאותיהם ושביחות הרעב של זוגות צעירים בבאר-שבע להגיע לקורת-גג" - הצעות לסדר-היום של חה"כ י.ז. אמיר וד.לוי

היו ר.ש.ארבלי-אלמוזלינו: רבותי, אני פותחת את הישיבה.

אני רוצה למלא חובה נעימה ולהציג את מר אשר וינר, נציג משרד השכון, שמחליף את מר אלפנדר. נאחל לו הצלחה בתפקידו ונקווה שבכוחות משותפים נוכל לקדם את פתרון הבעיות העומדות לפנינו.

קיימנו דיונים בבעיות הדיור בבאר-שבע, שמענו את הגורמים הנוגעים בדבר, עתה הגיע הזמן לסכם את הדיון. אני מצטערת שחברי הכנסת שהציעו את הנושא אינם אתנו, אבל נוכל לסכם בלעדיהם.

ג. גורדון: אסקור מה התרחש בתקופה האחרונה. מספר הנרשמים לשיכון הוא בערך 1400 זוגות צעירים, מהם רק כ-500 מימשו את הפתרון. רבים לא מימשו את הזכות שלהם. מן המימוש קלוב ל-50 יחידות נמסרו בשכירות בתנאי עמידר, כל היתר היו רכישות של דירות חדשות ודירות מיד שניה. מחיר של דירה חדשה לזוג צעיר בבאר-שבע הוא בממוצע 150 אלף לירות. לפני חודש או חודשיים עוד היו דירות ב-124 או 117 אלף לירות, אבל מסתבר שלא רצים אל הזול. כמעט לא נרשמו לבית הזול, שבו עולה דירה 117 אלף, אף כי הביקוש והדרישה היו כאילו כל כך גדולים. יש שרוכשים דירות מיד שניה. יש בבאר שבע מאות דירות כאלה.

י.דרניצקי(יודין): מה המחיר שלהם בשוק? איך התפנו הדירות?

ג. גורדון: היו כ-200 עולים חדשים בדירות שכורות ופינינו אותם. ותיקים רכשו דירות בתכנית לותיקים ופינו דירותיהם הקודמות. יש ותיקים שמתקשים למכור דירותיהם הישנות, ומבחינתם המצב בוודאי עגום. אבל מן הבחינה של הזוג הצעיר, כיום אפשר לרכוש דירה של שני חדרים במחיר 60 אלף לירות, וזה דבר חשוב. הדירות החדשות שנבנות לזוגות צעירים יש בהן 3 חדרים, מן הנסיון למדנו שלא לבנות 2 חדרים.

עדיהנום-היה הסלוע למי שיש לו עד 800 נקודות - 50 אלף לירות, מעל 800 נקודות - 80 אלף לירות. אנחנו נמצאים עכשיו בתקופת מעבר, ביולי תופעל תכנית חדשה. לגבי באר-שבע יש בתכנית החדשה מהפכה בתחום הסיוע. העלינו את הסיוע לדיור בשכונות ד', ג', א' ודרום, שהן מהוות בערך 60% או יותר מבאר-שבע. בשכונות אלה יינתן הסיוע המירבי - 95 אלף לירות. סכום זה ינתן גם לאלה שלפי התכנית הקודמת היו זכאים ל-50 אלף לירות. זה יאפשר לכל זוג צעיר לרכוש דירה, כי יוכלו להכנס בדירה בתשלום מזומן של 4000 - 5000 לפי גודל הדירה. זו יכולה להיות תפנית חשובה בפתרון בעיות הזוגות הצעירים.

אנחנו יודעים שעלולות להתעורר בעיות בקשר לדמי ההחזר, אם יחמיר המצב הכלכלי. אני מקווה שהרוכשים יוכלו לעמוד בדמי ההחזר.

מבין 700 או 800 שלא מימשו את הפתרון, חלק מהם פתרו את הבעיות בעצמם. הם נרשמו, נוכחו שהם יכולים להשיג פתרונות יותר טובים, ולא מימשו את הזכויות שלהם. אנחנו מסייעים

ברכישת דירות ששטחן 75 מ"ר. מי שיש לו אמצעים, קונה דירה גדולה יותר. במסגרת תכנית הותיקים הוא יכול לקבל 70 אלף לירות ולרכוש דירה גדולה יותר. יש גם מכירה חופשית של החברות, לפחות שיכון-עובדים, ואדם שרוצה דירה של 4 חדרים מקבל בחברה משכנתא, בדרך כלל 65 אלף לירות, בתנאים הרבה יותר קשים מאשר אצלנו, בערך 18% ריבית.

אשר לשכירות, לפי הסיכום ירדנו במתן דירות בשכירות מ-1400 נקודות ל-1300 נקודות. המגמה היתה לרדת ל-1200, אבל לא מימשנו זאת משני טעמים. הטעם האחד הוא תקציבי. טעם שני הוא שצריכות להתפנות דירות על ידי הטבת תנאי דיור למשפחות מרובות ילדים, וכל העניין הזה הוא תהליך איטי מאד, כאשר מציעים להם 4000 לירות הם דורשים 4500, יש משא ומתן ממושך. העברנו כ-30 משפחות וצריך לשפץ את הדירות שטינו. הוצאות השיפוץ הן בערך 5000 לירות, תלוי במצב שהשאירו את הדירה. שכר הדירה הוא סוציאלי, כמו בעמידר.

אנשים שיש להם 1400 נקודות יכולים לשכור דירה בשוק החופשי והמשרד משתתף בהוצאות שכר הדירה, בלי לפגוע בזכויות שלהם לרכישה. תכנית זאת רק התחילה. הקשר של הדיירים הוא עם בנק טפחות. ההשתתפות היא עד 75% משכר הדירה. אם אדם שוכר דירה ב-500 ל"מ משתתפים ב-300. אינני חושב ששכר הדירה בבאר-שבע יעלה, אני צופנה ירידת מתירים בגלל העודף הגדול של דירות.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו: לא מתכווננים להוריד את מספר הנקודות הדרושות?

א. וינר: זו קפיצת-דרך ראשונה בסיוע בשכר דירה. נלמד מן הנסיון במשך תקופה מסוימת ונבחן איך אפשר ליישם אותו.

ג. גורדון: כל זוג צעיר שרוצה להשתכן בסביבות באר-שבע, יכול תוך 48 שעות לקבל דירה בשכירות או ברכישה בתנאים מועדפים. בעירות הפיתוח יש מספר גדול והולך של דירות שאפשר להציע לזוגות, כי לא באים עולים. הגל הזה גובר כאשר אנשים רואים שאין ברירה והפתרון הוא טוב. צריך לעודד יותר את המגמה הזאת, טוב שילכו קבוצות גדולות ותהיה חברה, וביחוד כשגם מצב העבודה בעיירות הפיתוח הוא טוב.

הלחצים על המשרד אינם כאלה שהכרנו בעבר. הלחצים הם בעיקר מצד בודדים, לא קבוצות. אולי זה מפני שהמשרד דורש שכל אחד יתאמץ וישתתף בפתרון בכוחות עצמו. הלחצים הבי גדולים היו כשחילקנו מתנות, כאשר קיבלו דירות כמעט חינם. אולי לא זאת צריכה להיות אמת המידה לטיפול בדוגות, אבל רצייתי להשלים את התמונה.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו: המצב טוב יותר מאשר בזמן שקיימנו את הדיון.

א. וינר: תקפנו את הנושא בשלושה מעגלים: א. מעגל החלשים - על ידי הורדת ניקוד וסיוע ישיר בשכר דירה; ב. מעגל השכונות החלשות; ג. באר-שבע כולה - מי שרוכש דירה באמצעות החברות הציבוריות מקבל סיוע, דבר שלא קיים במרכז.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו: נקרא את הצעת המסקנות, ונראה אם לאור הסקירה ששמענו צריך להשלים או לתקן.

מ. משולם: (קורא הצעת המסקנות)

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בסעיף 1 יש לכתוב כי יותר מ-50% מן הזכאים לא מימשו זכותם.

ה. זיידל:

מציע למחוק את המילה "בוודאי" ולכתוב: בין היתר בשל מצבם הכלכלי.

ג. גורדון:

הנושא הכלכלי קשור גם בדמי החוזר שהם עכשיו קשים יותר. לפני מספר

שנים הסיוע בבאר-שבע היה בכלל יוצא דופן, אדם היה יכול להכנס לדירה עם 3000-5000 לירות במזומן. עכשיו חלה תפנית.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בסוף סעיף 1 נכתוב: בחלקם בשל מצבם הכלכלי ותנאי החוזר הקשים.

ה. זיידל:

בסעיף 2 כתוב "על פי הקריטריונים המקובלים עליו". זהו ניסוח יותר

מדי נזיל. צריך לדבר על הקריטריונים הקבועים.

ל. דיציאן:

עד מתי נגדיר את באר שבע כאזור פיתוח? אני לא חושב שעיר ואם בישראל

שהגיעה למאה אלף תושבים, וגש בה בית חולים, יש אוניברסיטה ומוסדות תרבות, צריך להמשיך להגדיר אותה כעיר פיתוח.

ה. זיידל:

יש דרגות שונות של אזורי פיתוח. חה"כ דוד לוי הסביר יפה למה דרוש

הדבר לפיתוח האזור.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בסעיף 2 נכתוב: על פי הקריטריונים שנקבעו.

ג. גורדון:

הערה לסעיף 3. בפועל ירדנו כבר ל-1300 נקודות והמגמה היא לנסות

עוד לרדת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בסעיף 3 בפיסקה הראשונה נכתוב: הועדה רושמת לפניה כיו הכלל המקובל כיום הוא שהזכאות לדירות בשכירות ניתנת לאלה שצברו מ-1300 נקודות ומעלה.

פיסקה שניה: הועדה פונה למשרד

השכון לבדוק את האפשרות להרחיב את מסגרת הזכאים לדירות בשכירות חופשית ולהוריד את מספר הנקודות לגבי אלה שאין ביכולתם מסיבות כספיות להכנס למעגל רוכשי הירות.

בסעיף 4 אין צורך בשם ותואר,

נכתוב: הועדה רושמת לפניה את הודעת נציג משרד השכון.

בסעיף 5 יתוקנו סעיפי המשנה:

א. שעור המשכנתא שניתן לזוגות צעירים שצברו מ-400 עד 790 נקודות יעלה מ-50 אלף ליי ל-60 אלף ליי

ב. שעור המשכנתא שניתן לזוגות צעירים שצברו מ-800 עד 990 נקודות יעלה מ-80 אלף ליי ל-85 אלף ליי

ג. שעור המשכנתא שניתן לזוגות צעירים שצברו מ-1000 עד 1190 נקודות יעלה מ-80 אלף ליי ל-95 אלף ליי;

ד. שעור המשכנתא שניתן לזוגות צעירים שצברו מ-1200 עד 1390 נקודות יעלה מ-80 אלף ליי ל-95 אלף ליי

ל. דיציאן: מה היתה העליה במחירי הדירות מיום שנכנס לתוקפו ההסדר החדש? רק אם יודעים זאת, אפשר לדעת אם יש באמת שיפור.

ג. גורדון: בחצי השנה האחרונה כמעט לא עלו המחירים למשחקן. היתה עליה בעלות הבנייה, אבל החברות סופגות, כי ההיצע גדול יותר מן הביקוש.

יש להניח שמש ערך מוסף יעלה מחיר דירה ב-8%, אבל אינני שבעקבות מס ערך מוסף תהיה עליה נוספת במחירים.

י. דרניצקי (יודין): מדובר על שכונות שנחשבות נחותות בבאר-שבע, ולמען איכלוס שכונות אלה מוכנים המשרדים הממשלתיים לתת הנחות והטבות. אינני יודע אם זה מועיל בטווח קצר, אבל בטווח ארוך זה מחטיא את המטרה. אני חושב שבהמלצות שלנו אנחנו חייבים להתייחס לאופי של השכונות ולחבוע השקעה מתאימה בשכונות כדי שיוכלו להיות מקור משיכה. צריך לשנות את אופי השכונה, להוסיף בנייה ציבור, גינות וכו'.

ג. גורדון: היתה החלטה של שר השכון שהמשרד אחראי על כל מוסדות הציבור, בשכונות חדשות אנחנו אחראים לשכונה כולה מבחינת תכנון וגם ביצוע.

בשכונות הותיקות מראה השכונה ואופיה תלוי לא רק בסוג הבניינים אלא גם בתושבים. אנחנו משתדלים לדלל את השכונות החלשות, להזרים אליהן אוכלוסיה משכונות חזקות, להביא זוגות צעירים משכונות אחרות. אם משהו רוצה לעבור משכונה חלשה לשכונה חזקה במסגרת דירות עמידר - ולנו יש 10 אלפים מתוך 27 אלף הדירות - איננו נותנים אפשרות לעבור לשכונות יותר טובות.

משרד השכון צר לבעיות שהעלה סבר-הכנסת. יודין: שיפוצים, השלמת מוסדות, מדרכות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: נצטרך להוסיף שני משפטים בנושא שהעלה חה"כ יודין.

אנחנו צריכים קודם כל לציין בהערכה שמשרד השכון קיבל את ההמלצה של ועדת העבודה והחליט לנהוג באופן יוצא מן הכלל לגבי שכונות אלו. היתה זו הצעה של ועדת העבודה שיהיו שכונות מועדפות, ויש לציין בהערכה שהיא התקבלה על הנהלת משרד השכון.

ש. אלבק: אנחנו אמנם אחראיים על מוסדות ציבור, אבל 80% מהמוסדות ממומנים מתקציבי משרדים אחרים, ולהם סדר קדימות שונה מאשר לנו. במרכזי תרבות ונוער, בחי ספר וגני ילדים - למשרד החינוך יש סדר קדימות שלו. אם הועדה תחליט שבכל שכונה שיקום חייבים להקים את כל מוסדות הציבור וכל משרדי הממשלה צריכים לתת כל מה שצריך, אנחנו נגיד לכם תודה רבה. אולי אפשר להמליץ שגם משרדים אחרים יתנו עדיפות לשכונות המועדפות על ידי משרד השכון.

א. וינר: התכנית של משרד השכון שתכנס לפעולה בראשית ספטמבר מביאה בחשבון לא רק שיפוץ דירות אלא גם בתוך השכונה גינון, כבישים, מוסדות ציבור.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:
נוסיף למסקנות: הועדה תובעת ממשרד השכון וממשרד הממשלה האחרים לפתח מוסדות קהילתיים וציבוריים בשכונות, לשקוד על פיתוח השכונות וטיפוחן, להבטיח מראה נאה ואיכות החיים בשכונות.

ש. אלבק:
בכל שכונה חדשה שבונים יש גינון, אבל אין מי שישמור עליו. התושבים לא משקים את גינותיהם.

ג. גורדון:
גם לשלטון המקומי יש מה לעשות בענין זה. גם הרשות המקומית אחראית.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:
נפנה את תביעתנו אל משרד השיכון, המשרדים הממשלתיים האחרים והרשות בסעיף 6, בסוף הפיסקה האחרונה יש להוסיף: ודרום.

לסעיף 6 הצעתי תיקון: הועדה מציינת בהערכה הענות הנהלת משרד השיכון להצעה של ועדת העבודה, שהועלתה במהלך הדיון בנושא זה, לנהוג באופן יוצא מן הכלל לגבי זכאים בבאר-שבע, אשר יהיו מעונינים להשתכן בשכונות א, ג, ד, ודרום.

א. וינר:
בחוברת שפירסם משרד השיכון כתוב שבשכונות אלה יקבלו הזוגות הצעירים את ההלוואה המירבית, בלי להתחשב בגובה בניקוד שלהם.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:
בפיסקה שניה של סעיף 6 נאמץ לנו את הנוסח של משרד השיכון: "לכל הזוגות הצעירים להתחשב בגובה הניקוד".

אחרי סעיף 6 יבוא סעיף 7, לפי ההצעה של חה"כ יודין.

חסר עדיין סעיף בדבר סיוע ישיר לשכר דירה.

א. וינר:
בחוברת שלנו כתוב כי זוגות צעירים שצברו 1400 נקודות ויותר יוכלו לשכור דירה בת שנים או שלושה חודשים בשוק החופשי ויקבלו מענק 300 לירות ולא יותר מ-75% משכר הדירה החודשי. ואין זה פוסל אותם מהרשם מחדש לכל תכנית סיוע אחרת.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:
נוסיף סעיף 8 שיכלול את הכתוב בחוברת משרד השכון בענין סיוע ישיר לשכר דירה. הסעיף יתחיל במלים: הועדה רושמת לפנייה...

ב. מסקנות בנושא "בעיות הדיוור בעיריית ראש-העין וההפגנות האלימות שארעו בה" - הצעות לסדר-היום של חברי-הכנסת ש.י. גרוס וד.לוי

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו: רבותי, אנחנו עוברים לנושא השני שעל סדר היום.

ש. אלבק: מאז הוגשה ההצעה ועד היום לא חל שינוי דרסטי בראש-העין. יש תכנית לשנת 1976 להטבת תנאי דיוור וסיוע לזוגות צעירים. הקושי הוא שהחושבים בישוב המסכן הזה לא עוזרים לעצמם. המצב כמעט אבסורדי - יש דירות ריקות ואי אפשר לאכלס אותן.

בראש העין רשומים כ-200 זוגות צעירים בתכניות לזכאים, מהם רק ל-40 יותר מ-1400 נקודות. יש 128 דירות בבנייה, מהן יעדנו 67 לזוגות צעירים ו-61 להטבת תנאי דיוור. מחירי הדירות הם הזולים ביותר במחוז כולו, ואולי בכל הארץ - 123 - 125 אלף לירות, עם מס ערך מוסף יגיע המחיר ל-130 אלף וגם אז יהיה הזול ביותר.

הטענה הנשמעת כל הזמן היא שאין להם אפשרות לרכוש דירה. אבל יש לציין שפחות מ-800 נקודות יש רק ל-24 איש, לרוב הזוגות מגיע לפי התכנית הישנה 70 אלף לירות, ולפי התכנית החדשה 80 אלף. אם תתקבל ההמלצה של ועדת העבודה, נתקן את החוברת וההלוואות יגיעו עד 95 אלף לירות. אבל לא זאת הבעיה, כי גם היום זוג צעיר שיש לו 15 אלף לירות יכול להכנס לדירה, והם טוענים שלא יכולים ולא יכולים. צריך גם לזכור שלא בוטל חוק חיללים משוחררים, וכל מי שנרשם לתכנית יוכל להנות מהזכויות שמקנה החוק הזה. 80 אלף לפי המצב הקיים פלוס 20% הם 96 אלף, מההסתדרות יקבלו לפחות 10 אלפים, ומגיעים ל-105 אלף. למעשה היום זוג צעיר צריך 20 אלף לירות, ואם תתקבל ההצעה שלהם וההלוואה תהיה 95 אלף, הרי ב-10 אלפים יוכלו להכנס לדירה.

אין כוונה לתת בראש-העין פתרונות למאה אחוז. בגלל מדיניות הממשלה לא בונים שם לזוגות צעירים. ראש העין חשב ישוב מועדף, אבל לא נבנה שם. בונים להטבת תנאים, ודירות שיקפנו יעמדו לרשות הזוגות הצעירים. אפשר לקבל הלוואה לתכנית בנה ביתך בראש העין.

יש צרכים שמשרד השיכון חייב לתת להם פתרונות. בסך הכל להטבת תנאי דיוור, פינוי מבתי מסוכנים שנועדו להריסה ועוד, יש 53 פתרונות. אנחנו לא מצליחים לאכלס את הדירות, הצלחנו רק לאכלס 17 דירות. יש משפחות שגרות בבתי רעועים ומסוכנים, ולא עוזבים אותם. ראש המועצה הודיע להם בכתב, שאם לא יפנו את הדירות, לא יהיה אחראי אם יקרה אסון. אבל הם רוצים לעבור רק לבתי דו-משפחתיים ולא בתים בני שלוש קומות. יש כאן גם בעיה של מנטליות. לתימני יש עז, הוא גר במקום 27 שנים ולא רוצה לזוז בלי העז. גם הדור החדש לא רוצה לעזוב דירות ישנות.

אפשר היה לפתור בעיות של זוגות צעירים, אבל הם רוצים לגור רק בראש העין, רוצים להחשב אזור פיתוח, לקבל 20 אלף לירות בהלוואה עומדת ולהכנס לדירה ב-5000 ליש הפתרון לזוגות הצעירים מותנה במעבר האוכלוסיה הותיקה לדירות חדשות וגדולות יותר. אבל מכיוון שהתושבים הותיקים לא רוצים לזוז, אי אפשר להכניס 30 זוגות צעירים. אני צופה שנעמוד עם 30 דירות ריקות שלא נוכל לאכלס אותן, ולעומת זאת יהיו הפגנות ודרישות והתקפה בעתונות.

הממשלה החליטה ב-20 בפברואר 1976 על הקמת ועדה מיוחדת לבדוק את בעיות ראש-העין. בראש הועדה אומד ברוך לוי, יועץ ראש הממשלה לעניני רווחה, וחברים בה כל מנהלי המחוזות.

לי יש רושם שציקר הבעיה היא במישור המקומי, הרשות המקומית, המנהיגות המקומית. אבל אל תחשבו שמצבה של ראש-העין טוב, הם מסכנים, מצבם קשה.

מ. גז: מלבד מצוקה מורגשת שם גם הפקרות.

ש. אלבק: הם טוענים: 20 שנה היינו ילדים טובים, ולכן כך אנחנו נראים; מועצה אחרת היתה יותר תוקפנית וקיבלה יותר. והראיה, אחרי שהיו הפגנות, יש ועדה של ראש הממשלה, הכנסת דנה בענין, כנראה שזה כדאי.

אם התושבים ישתפו פעולה, הרי מבין 83 בעיות שמשרד השיכון אחראי לפתרון, אני יכול ב-1976 לתת 75 פתרונות. זה הרבה מאד. אבל לשם כך צריכות משפחות לפנות דירות ישנות ולהסכים לעבור לדירות אחרות בנות 4 - 5 חדרים. האלימות גדולה, ראש המועצה פוחד להוציא משפחות בכח.

מ. גז: מדוע לא מביאים גם דברים אלה לדיעת הציבור? מדוע לא ידעו

שיש דירות שמחכות לדיירים?

ש. אלבק: העתונות מצלמת את המשפחות המסכנות, לא מצלמת בחים שעומדים ריקים.

י. דרניצקי (יודין): לפני קבלת המסקנות, אני מציע להזמין את מועצת פועלי פתח תקוה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אין להם השפעה במקום. בראש העין יש מועצת מישנה, והיה איש ממועצת הפועלים במשלחת של ראש-העין. יש שם אנשים שיושבים בשלטון, אבל הם לא שולטים במצב.

צריך לציין שיש דירות פנויות בנות 4 - 5 חדרים, ולא ניתן לאכלס אותן.

ש. אלבק: יש 36 יחידות דיור מיועדות לתושבי המבנים המיועדים להריסה. ראש המועצה הודיע כי המשפחות אינן מוכנות לפנות את הדירות בשל תביעות מוגזמות.

מ. גז: הייתי רוצה שנבקר במקום ונתרשם מהמצב שם. זו תהיה גם הזדמנות

לפרסם מה עשה משרד השיכון.

אם חברי הועדה מוכנים להשתתף בסיור,
נערוך סיור בראש העין ב-27 ביוני

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:

או ב-1 ביולי.

אני מציע להזמין לסיור גם חברי הכנסת
לוי וגרוס, שהעלו את הנושא בכנסת.

ל. דיציאן:

אני מציעה שנעבוד על המסקנות, כדי
שמיד אחרי הסיור נוכל להניח אותן
על שולחן הכנסת. אם אחרי הביקור במקום יהיה צורך לתקן משהו במסקנות,
נתקן.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:

(קורא הצעת המסקנות)

מ. משולם:

הפיסקה הראשונה בסעיף 2 יש בה כאילו
הצדקה לאלימות. נמחק אותה.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:

אני לא יודעת אם צריך למנות את כל
הבעיות המטרידות את ראש העין, כמו בפיסקה השניה בסעיף 2. אין צורך

לומר "מטעירות".

בפיסקה השניה נכתוב: הועדה התרשמה

כי הבעיות המטרידות את אנשי המקום הן: בעית הדיור למשפחות מרובות
ילדים ולזוגות צעירים; העדר תכנית פיתוח לעיירה לרבות כבישים פנימיים,
מדרכות, גנים ציבוריים, והעדר מוסדות ציבור במידה מספקת.

הועדה צריכה להביע צער על כך שהפתרונות
שמציע משרד השיכון אינם מנוצלים, ולא ניתן לאכלס את הדירות.

בסעיף 3 יש למחוק פיסקה שניה "שיבוצה
של ראש העין בקבוצות הסיוע של משרד
השיכון אינו מאפשר לזוגות צעירים שם לעמוד בתנאי הרכישה." אני לא

ל. דיציאן:

משוכנע בזה.

גם אני לא משוכנע.

ש. אלבק:

נמחק פיסקה זאת.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:

בפיסקה ראשונה בסעיף 3 כתוב שהועדה
ממליצה בפני משרד הממשלה לכלול את
ראש-העין בקבוצה ב' בעיירות הפיתוח. השאלה היא אם אמנם רוצים להגדיר
את ראש העין כעיירת פיתוח. הרי על זה היה כל המאבק.

ש. אלבק:

המלצנו שראש-העין תהיה ישוב מועדף,
אבל לא עיירת פיתוח.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:

נכתוב במסקנות: הועדה במהלך דיוניה

המליצה על הכללת ראש-העין במסגרת ישובים מועדפים. ואחר כך: הועדה
רושמת לפנייה כי במסגרת תכנית הסיוע ל-1976 נקבע כי ראש-העין תהיה
ישוב מועדף. נציין בהערכה שמשרד השיכון נענה להמלצת הועדה.

לפני סעיף 3 צריך לכתוב איזה פתרונות

העמיד משרד השיכון לחושבי ראש-העין, ולציין בצער שלא ניתן לאכלס חלק מן
הדירות שהועמדו לרשות האוכלוסייה.

מ. גז:

אני מתנגדת לשיטה המקובלת בארץ, הנחות והקלות ניתנות אחרי הפגנות, מעשי אלימות, מכוח לשוטרים. למה צריך להגיע לידי כך? אם המצב מחייב תיקון, צריך לעשות זאת לפני ההתפרצות. אם הדבר לא ניתן, לא צריך לעשות זאת גם בעקבות מעשי אלימות. אנחנו מלמדים את הציבור שרק על ידי התפרעות והכאת שוטרים מקבלים הקלות.

ש. אלבק:

את הדירות האלה בנינו עוד לפני שנתיים. לגבי ראש העין ואשדוד, שני המקומות שהיו בהם הפגנות גדולות, לא חל שום שינוי אחרי ההפגנות. יש שינוי בגובה ההלוואה, בגלל האינפלציה.

מ. גז:

כאשר השינוי בא אחרי ההפגנה ואחרי ההתפרעות, מתקבל רושם שהשינוי הוא

התוצאה.

א. וינר:

אם תקחי את רשימת השכונות המועדפות, תראי שלא כולן הפגינו.

מ. גז:

אבל זהו הרושם שנוצר בציבור.

ל. דיציאן:

אם השינוי לא בא כתוצאה מן ההפגנה, צריך להדגיש זאת בהמלצות.

ש. אלבק:

תכנית 1975 היתה לפני ההפגנות. אפשר לשאול למה לא העלינו את המחירים ב-1976. צריך לזכור שראש-העין הוא בכל זאת ישוב בעייתי. האם בגלל עשרים חמומי-מוח שמפגינים צריך להעניש את העיירה כולה?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אולי נכתוב אחרי סעיף אחד כי נציג משרד השכון מסר לוועדה כי התכנית

לשנת 1975/76 לזוגות צעירים ולהטבת תנאי דיור היתה קיימת לפני ההפגנות. צריך לציין שתכנית זאת התגבשה והחלו במימושה לפני הלחצים וההפגנות. צריך גם לפרט את התכנית של משרד השכון.

ש. אלבק:

בחלוקה הבאה יהיו 120 יחידות דיור, 67 לזוגות צעירים לרכישה, 53 דירות של 4, 3 ו-5 חדרים להטבת תנאי דיור, ואפשר יהיה לתת הטבת תנאי דיור ל-83 משפחות וזוגות צעירים שיש להם יותר מ-1400 נקודות. לרשות ראש-העין יהיו ב-1976/77 90 פתרונות לזוגות צעירים, חלק בשכירות וחלק ברכישה, ביחס עם 30 טרנספרים יהיו 150, ו-80 יחידות להטבת תנאי דיור, פינוי, זוגות צעירים עם ניקוד גבוה - 120 פתרונות, שאפשר ליצור אתם עוד 30 טרנספרים. יש 50 דירות מיועדות להריסה, ומהן לא רוצים לצאת.

מ. גז:

מקובל בעולם שאם משפחה גרה בדירה שמיועדת להריסה, היא מקבלת במקומה

דירה אחרת.

ש. אלבק:

אנחנו נותנים 57 דירות כאלה. אם הבית עומד להריסה, המשפחה מקבלת דירה בלי

לשלם חמורתה.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:
נשארת הפיסקה האחרונה בסעיף 3:
"הועדה בדעה כי מתן תמריצים ואפשרויות סיוע מורחבות לתושבי העיירה תביא לפיתוחה, לבסוסה, ותצמיד אותה קדימה".

ש. אלבק:
הערה לסעיף 4. בדף 30 בחוברת של משרד השיכון יש רשימה של 5 ישובים שנקראים קבוצה 6: באר שבע, עתלית, גבעת אולגה, כפר יונה. לאנשי ראש העין יש טענה, שלדעתי היא מוצדקת, שראש-העין לא צריכה להיות במצב נחות מאשר גבעת-אולגה. בלי קשר להפגנות, מגיע תמציץ לראש-העין.

א. וינר:
אני הבנתי שסעיף 4 מתייחס להצעה ששעור המשכנתה יעלה מ-50 אלף ל-90 אלף לירות, ואז זו שכונה מועדפת. אבדוק נושא זה. אולי צריך יהיה להכניס גם ישובים אחרים לקבוצה 6. ראש העין נכנסה לתכנית סיוע ישיר לשכר דירה, גבעת-אולגה לא נכנסה. בשכונה מועדפת כל אחד מקבל 80 אלף לירות, אין הלוואה של 50 אלף לירות בראש-העין, המינימום הוא 80 אלף ומ-1400 נקודות ומעלה 8 90 אלף. אם זוג צעיר קונה דירה קטנה, הוא מקבל עוד 10 אלפים נוסף ל-80 אלף לירות. אם יש משאלה נוספת להכליל את ראש-העין בקבוצה 6, דהיינו במקום 80 אלף הסכום יהיה 95 אלף ללא התחשבות בניקוד. אני מציע לבדוק את האפשרות הזאת, ואם היתה התחייבות - נכבד אותה.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:
הועדה ממליצה ששעור המשכנתה יועלה מ-80 ל-90 אלף. לפי ההצעה, יוקטן סכום ההפקדה הראשונה להרשמה מ-10 אלפים ל-5000 לירות.

ש. אלבק:
כשהתחיל הדיון בועדה, הסכום היה 50 אלף. צריך לציין את ההבדל.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:
היתה בקשה לכלול את ראש-העין בין הישובים המועדפים. משרד השכון נענה לבקשה זו ולפיכך סכום המשכנתה הוא 80 אלף לירות. הועדה מבקשת את משרד השכון לבדוק אפשרות לכלול את ראש-העין בקבוצת ישובים מספר 6 (באר שבע, גבעת אולגה, כפר יונה, עתלית), כך שהמשכנתה תגיע ל-95 אלף לית.

ש. אלבק:
אפשר למחוק בסעיף 4 את שתי השורות:
"ההלוואות הנ"ל תנחנה גם לזוגות צעירים שיחליטו לקנות דירות ישנות". זה מובן מאליו.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:
צריך לציין שהסיוע הזה ינתן לפי הקריטריונים של משרד השכון, ללא הגבלה של מספר הנקודות.
"מחיר דירה כיום בראש-העין הוא 120 אלף לית". במחירים יסולים לחול שינויים.

ש. אלבק:
מסעיף 5 הופולי להתקבל חרושם כאילו השלטון המקומי הוא בסדר גמור. אנאלתחיל הועדה לפנות לשלטון המקומי שיסיע למשרד השכון לפנות המשפחות הגרות בתנאי צפיפות ולשכנע אותם שיאותו לקבל את ההצעה להגביל למשרד.
הועדה פונה לרשות המקומית לעשות פעולת הסברה ושכנוע כדי שמשפחות המתגוררות בתנאי צפיפות או בבתים מסוכנים לדיור יאותו לקבל את הפתרונות המוצעים להן, הן ברכישה והן בשכירות.

סעיף 6 הוא מיותר, נמחק אותו.

נוסיף סעיף: הועדה רושמת לפנייה כי על פי החלטת הממשלה מיום 20 בפברואר 1975 הוקמה ועדה בין-משרדית מיוחדת, בראשותו של מר ברוך לוי, יועץ ראש-הממשלה לענייני רווחה. ועדת העבודה מביעה תקוותה כי הועדה המיוחדת תגבש את הצעותיה והמלצותיה בהקדם האפשרי, ומסקנותיה יושמו על ידי כל המשרדים הנוגעים בדבר, על מנת לקדם ולשפר את מצבה של ראש-העין. הועדה תבקש להביא לפנייה את מסקנותיה והמלצותיה של הועדה המיוחדת.

בסעיף זה נוסיף את תפקידי הועדה,

כפי שהוגדרו בהחלטת הממשלה.

בזה סיימנו הכנת המסקנות. לאחר

הסיוור בראש-העין, נתקן מה שצריך יהיה לתקן ונחליט.

מ. גז:

מתי יתקיים דיון על שכונות ירושלים? שמענו דברים קשים על המצב בקטמון ה', ו' ילדים חלו במחלות ממושכות בגלל רטיבות ותנאי מגורים בלתי נסבלים. אני מבקשת להזמין את האחראיים על שכונות ירושלים, נציגי העירייה, עמידר, השכונות.

היו"ר ש.ארבלי-אלמוזלינו:

קיבלתי את המכתב שלכם אחרי הפגישה עם המפגינים מן הקטמונים. אנשי עמידר אמרו לי שלא היו אליהם תלונות על רטיבות. ביקשתי לבדוק את הנושא.

על ירושלים היו לנו כבר מספר דיונים ונמשיך לטפל בנושא במסגרת הדיון על משכנות עוני. אינני יודעת אם צריך לקיים ישיבה מיוחדת לענין הקטמונים. (מ. גז: כלפיהם התחייבנו.) ביקשתי לבדוק את הנושא, ואולי נזמין אותם באחת הישיבות כדי לשמוע אינפורמציה.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00.